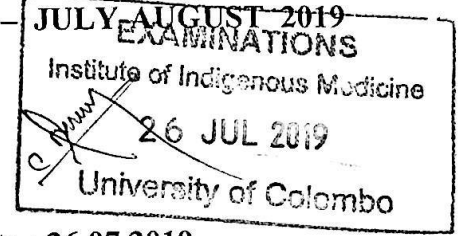

INSTITUTE OF INDIGENOUS MEDICINE, UNIVERSITY OF COLOMBO
DEGREE OF BACHELOR OF AURVEDA MEDICINE AND SURGERY
LEVEL II – SECOND SEMESTER EXAMINATION –

MS 2204 - SANSKRIT - IV

Date : 26.07.2019
Time : 9.45 am - 12.15 pm

Answer all questions.

Index No

Part I - Structured Questions

1. Read the following stanza and answer the questions given below.

एकः सन्तर्पणस्तत्र द्वितीयश्चापतर्पणः॥
वृंहणो लङ्घनश्चेति तत्पर्यायावुदाहृतौ।
वृंहणं यद्वृहत्वाय लङ्घनं लाघवाय यत्॥
देहस्य

1.1 What is referred by तत्र?

(01 Mark)

.....

1.2 How many उपसर्ग are there in 'उदाहृतौ'? What are they?

(01 Mark)

.....

1.3 What is the grammatical category of 'उदाहृतौ'?

(01 Mark)

.....

1.4 Separate the underlined combined words.

(01 Mark)

1.5 Give पर्याय to 'वृहत्वाय' and 'लाघवाय'.

(01 Mark)

1.6 Write द्वि-वचन and बहुवचन forms of 'देहस्य'.

(01 Mark)

1.7 What is the धातु of 'सन्तर्पण' and 'अपतर्पण'?

(01 Mark)

1.8 Write two अव्यय.

(01 Mark)

1.9 Give definitions to 'वृंहण' and 'लङ्गण'.

(02 Marks)

02. Read the following passage and answer following questions.

पूर्वे चोलदेशे सखायावास्ताम्। तयोरेको विद्याप्रियः अन्यो धनप्रियः। तयोः पितरौ अतीव दरिद्रौ। अतस्तौ पित्रोराज्ञया विदेशं गतौ। विद्याप्रियस्तत्र विद्यालयं प्रविश्य विद्यामधीतवान्। अन्यः कस्यापि श्रेष्ठिनः आपणे व्यावृतः प्रभूतं वित्तमर्जति स्म। दशभ्यो वर्षेभ्यः परं तौ स्वदेशं प्रतिप्रस्थितौ। वनमार्गेण गच्छतोस्तयोः धनप्रियस्य धनभाण्डं चोराः अपाहरन्। तेन स निर्धनो जातः।

(A) Answer the following questions in complete sentence in Sanskrit.

2.1 कुतः तौ विदेशं गतौ? (01 Mark)

.....

2.2 विद्याप्रियस्तत्र किं कृतवान्? (01 Mark)

.....

2.3 अन्यः किमकरोत्? (01 Mark)

.....

2.4 तौ कदा स्वदेशं प्रतिप्रस्तितौ? (01 Mark)

.....

2.5 तयोः कस्य किं चोराः अपाहरन्? (01 Mark)

.....

(B) Answer the following questions.

2.6 Separate following combined words. (01 Mark)

तयोरेको -

पित्रोराज्ञया -

2.7 Write the द्वि-वचन and बहु-वचन forms of 'मार्गेण'. (01 Mark)

.....

2.8 What are the धातु of following words? (01 Mark)

जातः - गतौ -

2.9 Explain grammatically 'अपाहरन्'.

(01 Mark)

2.10 What are the विभक्ति and वचन of 'तयोः'?

(01 Mark)

03. Combine the following sentences into one using कृदन्त.

3.1 (A) अहं जलं पिबामि

(B) अहम् अन्नं खादामि

(01 Mark)

3.2 (A) अहं पुस्तकं पठिष्यामि

(B) पुस्तकं तत्र अस्ति ।

(01 Mark)

3.3 (A) नरः गृहम् अगच्छत्।

(B) सः दूरदर्शनं पश्यति।

(01 Mark)

3.4 (A) बालिका गीतं गायति।

(B) सा नृत्यति।

(01 Mark)

3.5 (A) विहगाः फलानि अखादन्।

(B) ते नीडे निवसन्ति।

(01 Mark)

04. (A) Convert these singular sentences into plural.

4.1 यूयं गच्छद्भिः पुरुषैः दत्ते वस्त्रे याचकाभ्याम् अयच्छता (01 Mark)

4.2 प्रशान्तानां मुनीनां शिष्यौ वनं गत्वा बहूनि पुष्पाणि कमलानि चानयताम्। (01 Mark)

4.3 कपयः वृक्षाणां मूले संविशन्तान् कान्चित् पुरुषान् दृष्ट्वा तानुपागच्छन् । (01 Mark)

(B) Convert these plural sentences into Singular

4.4 सः गुरुः तेन बालकेन सह मां तम् आश्रमं प्रेषयति। (01 Mark)

4.5 ह्यः अहं तं वृक्षम् अपश्यम्। (01 Mark)

05. Read the following passage and answer given questions.

बुद्धिमानात्मनः कार्यगुरुलाघवं कर्मफलमनुबन्धं देशकालौ च विदित्वा युक्तिदर्शनाद्भिषग्बुभूषुः शास्त्रमेवादितः परीक्षेता

5.1 Select two words which are declined in nominative case. (01 Mark)

5.2 Separate the underlined words. (01 Mark)

5.3 What is the difference between 'कर्मफलं' and अनुबन्धं ? (01 Mark)

5.4 What are the नाम-मूल of 'बुद्धिमान्' and 'आत्मनः'? (01 Mark)

.....

5.5 What are the धातु of 'बुभूषुः' and 'परीक्षेत' ? (01 Mark)

.....

06. Fill in the blanks with appropriate words given in the brackets.

6.1 प्रविष्टं चैनमनेन मन्त्रेणाभ्युक्ष्य भिषग्।

(वर्तेताम्/ वर्तति/ वर्तेयः/ वर्तेत/ वर्तन्ते) (01 Mark)

6.2 शकुनेषु शुकाः रुचिरतमाः भवन्ति।

(सर्वे/ सर्वस्य/ सर्वयोः/ सर्वात्/ सर्वेषु) (01 Mark)

6.3 ब्रह्मा अनुमन्यतां स्वाहा।

(तेन/ तया/ सः/ तान्/ तं) (01 Mark)

6.4 अहं मित्रैः सह क्षेत्रं गच्छामि।

(गन्तुं/ पिबितुं/ वप्सुं/ विहर्तुं/ भवितुं) (01 Mark)

6.5 तस्य तरोः शाखाभ्यः पर्णानि पतन्ति।

(ताभ्यः/ तेभ्यः/ तानि/ तेषां/ तस्मात्) (01 Mark)

Part II - Essay Questions

01. Translate the following passages into English.

1.1 ततस्तं मण्डलमध्ये तथैव स्नातमलङ्कृतमहतवाससं कुमारं प्राञ्चुखमुपवेशयेन्मुहूर्तं मुहूर्तमुपविश्ययद्धस्ताभ्यां प्रथमं गृहीत परिमृशेद्वा कृष्याद्वा तद्वागी भविष्यतीति हृदि निमित्तं कृत्वोत्थाप्योत्तरकालमवहितया धात्र्यान्वितः कुमारेण वा एतैरेव क्रीडनकैस्तैजसैरितरैश्च लघुभिरस्वरैरतीक्ष्णैरवक्रङ्गमैरनवोपस्करैराकर्षणाहरणशक्तैरुचिभिर्घोषवद्भिर्वनोद्यमानः सोपाश्रयास्तरणोपेतायां भूमौ प्रतिदिनमभ्यासार्थं सकृदुपविशेदिति॥ ८ ॥

उपलिप्ते शुचौ देशे शस्त्रतोयाग्निवर्जिते।

उपविष्टं सकृच्चैनं न चिरात् स्थापयेद्बुधः॥ ९ ॥

(काश्यपसंहिता)

(07 Marks)

1.2 एवंविधमध्ययनार्थिनमुपस्थितमारिराधयिषुमाचार्योऽनुभाषेत-उदगयने शुक्लपक्षे प्रशस्तेऽहनि तिष्यहस्तश्रवणाश्वयुजामन्यतमेन नक्षत्रेण योगमुपगते भगवति शशिनि कल्याणे कल्याणे च करणे मैत्रे मुहूर्ते मुण्डः कृतोपवासः स्नातः काशायवस्त्रसंवीतः सगन्धहस्तः समिधोऽग्निमाज्यमुपलेपनमुदकुम्भान् माल्यदामदीपहिरण्यहेमरजतमणिमुक्ताविद्रुमक्षौमपरिधीन् कुशलाजसर्षपाक्षतांश्च शुक्लानि सुमनांसि ग्रथिताग्रथितानि मेथ्यान् भक्ष्यान् गन्धांश्च घृष्टानादायोपतिष्ठस्वेति॥ ९ ॥

स तथा कुर्यात्॥ ११ ॥

(चरकसंहिता)

(07 Marks)

1.3 अथातो द्विविधोपक्रमणीयमध्यायं व्याख्यास्यामः ।

इति ह स्माहुरात्रेयादयो महर्षयः ।

(गद्यसूत्रे ॥ १ ॥)

स०-द्विविधं-द्विप्रकारं च तदुपक्रमणं च द्विविधोपक्रमणं, तस्मै हितो द्विविधोपक्रमणीयः। शेषं पूर्ववत्।

आ० र०-द्विविधोपक्रमणीयमध्यायं व्याख्यातुं प्रतिजानीते-अथेति। यतः पूर्वाध्याये दोषाणामुपक्रम उक्तः। तस्येदानीं भेदा वाच्याः। तत्र द्वौ भेदौ मुख्यौ। अत एवायं द्विविधोपक्रमणीयः।

(अष्टाङ्गहृदयम्)

(06 Marks)

02. Write a short essay in Sanskrit on any topic (**must contain more than 15 sentences**).

(20 Marks)

2.1 आयुर्वेदः

2.2 सुश्रुतसंहिता

2.3 चरकसंहिता

2.4 लघुन्नयी

2.5 वृद्धन्नयी

26. 07. 2019